

Vem kan segla

Vem kan segla förutan vind?
Vem kan ro utan åror?
Vem kan skiljas från vännen sin
utan att fälla tårar?

Jag kan segla förutan vind,
Jag kan ro utan åror.
Men ej skiljas från vännen min
utan att fälla tårar.

*Wie kan zeilen zonder wind?
Wie kan roeien zonder riemen?
Wie kan een vriend verliezen zonder tranen te laten?*

*Ik kan zeilen zonder wind
Zonder riemen roeien
maar ik kan geen vriend verliezen zonder tranen te laten.*

Al pasar por Sevilla

Al pasar por Sevilla, vi a una chiquilla y me enamoré
La tomé de la mano y al campamento me la llevé
Le dije: Sevillana, rosa temprana..clavel de olor
Vente con migo al muelle y embarcaremos en un vapor
El vapor va por aqua y tu por la arena. Ay que dolor!
Me dispido llorando de mi morena. Adiós, Adiós

*Toen ik door Sevilla kwam, zag ik een meisje en werd verliefd
Ik nam haar bij de hand en nam haar mee naar 't legerkamp
Ik zei haar: Sevillaanse, lonkende roos, anjer van geur
Ga met mij mee naar de kade en laat ons aan boord gaan van een stoomboot
De stoomboot gaat over water en jij blijft aan land. Ach, wat een pijn!
Huilend neem ik afscheid van mijn donkere schone. Vaarwel, vaarwel.*

Five Hebrew love songs

Vijf liefdesliederen van Eric Whitacre, de gedichten zijn gemaakt door zijn vrouw Hila Plitmann

Temuna

Temuná belibí charutá;
Nodédet beyn ór uveyn ófel:
Min dmamá shekazó et guféch kach otá,
Usaréch al paná'ich kach nófel.

Foto

*Een foto staat in mijn hart geprint;
en beweegt zich tussen donker en licht:
een stilte die jouw lichaam omwindt,
en je haar valt precies zo over je gezicht.*

Kala Kalla

Kalá kallá
Kulá shelí.
U'vekalút
Tishák hí lí!

Bruid van licht

*Bruid van licht
alleen voor mij,
en vederlicht
zal ze me kussen!*

Larov

"Laróv," amár gag la'shama'im,
"Hamerchák shebeynéynu hu ad;
Ach lifnéy zman alu lechán shna'im,
Uveynéynu nishár sentiméter echád."

Meestal

"Meestal", zei het dak tegen de hemel,
"is de afstand tussen jou en mij oneindig:
Maar zojuist kwam hier een stelletje,
en er was nog maar één centimeter tussen ons

Eyze Shelleg

Éyze shéleg!
Kmo chalamót ktaním
Noflím mehashamá'im;

Sneeuwvlokken

*Sneeuwvlokken
als kleine dromen
vallen uit de hemel*

Rakut

Hu hayá malé rakút
Hi haytá kashá
Vechól káma shenistá lehishaér kach,
Pashút, uvlí sibá tová,
Lakach otá el toch atzmó,
Veheníach
Bamakóm hachí, hachí rach.

Tederheid

*Hij was uitermate teder
zij was zeer verhard.
En hoe ze ook probeerde om zo te blijven,
hij nam haar, zonder goede reden,
gewoon in zich op,
en liet haar plaats nemen
op het zachtste, zachtste plekje*

Myn hert altyt heeft verlanghen

Myn hert altyt heeft verlanghen
Naer u die alder liefste myn
U liefde heeft my ontfanghen
U eyghen wil ick zijn
Voor al de weerelt ghemeene
Soe wie dat hoort oft ziet
Heb dy myn hert alleene
Daerom lief en begheeft my niet

Kanu Ya Habibi

ح د ي بي يا كانوا
وذيل وصهيل تلج
الليل باب عمارق
مشوار تاخذنا أصواتن كانت
والنار الامدى صوب
ح د ي بي يا حدل فتك

ح د ي بي يا تنسى لا

ح د ي بي يا في كر هلا غنية ب تسمع لما
الذيالة وكانوا
وذيل وصهيل تلج
الليل باب عمارق
مشوار تاخذنا أصواتن كانت
النار والامدى صوب

*There were my love,
snow, and neighing, and horses,
passing by the door of night.
Their sounds have been taking us to a journey,
across the horizon and fire.
I ask you, for god sake, my love.
Don't forget my love.
When you hear this song, think of me, my love.
And there were a cavalry,
Snow, and neighing, and horses,
passing by the door of night.
Their sounds have been taking us to a journey,
across the horizon and fire.*

Zorongo

Tengo los ojos azules, tengo los ojos azules
y el corazoncillo igual que la cresta de la lumber.
De noche me salgo al patio y me harto de llorar
de ver que te quiero tanto y tu no me quieres ná.

Esta gitana está loca, pero loquita de atar,
que lo que sueña de noche quiere que sea verdad
Las manos de mi cariño te están bordando una capa
con agreman de alhelies y con esclavina de agua.

Cuando fuiste novio mío por la primavera blanca,
los cascos de tu caballo, cuatro sollozos de plata.
La luna es un pozo chico, las flores no valen nada,
lo que valen son tus brazos cuando de noche me abrazan.

Zorongo

*Ik heb blauwe ogen, blauwe ogen
en een hartje dat brandt als vuur.
's Nachts ga ik naar de patio en huil ik troosteloos
omdat ik zo veel van je houd terwijl jij niets om mij geeft*

*Deze zigeunerin is gek, zo stapelgek,
dat ze wat ze 's nachts droomt voor waar aanneemt
Mijn liefdeshanden zijn voor jou een cape aan het borduren
met een zoom van violieren en een golfkraag*

*Toen je mijn geliefde was, tijdens de witte lente,
klonken de hoeven van je paard, als vier snikken van zilver
De maan is een ondiepe put, de bloemen zijn niets waard;
wat echt van waarde is zijn jouw armen als die mij 's nachts omarmen.*

Triste España sin ventura

Triste España sin ventura. Todos te deben llorar.
Despoblada d'alegría, para nunca en ti tornar.
Tormentas, penas, dolores, te vinieron a poblar.
Sembrote Dios de placer porque naciese pesar.
Hizote de mas dichosa para mas te lastimar.
Tus victorias y triunfos ha se hovieron de pagar.
Pues que tal pérdida pierdes, dime en qué podrás ganar,
pierdes la luz de tu gloria y el gozo te gozar.
Pierdes toda tu esperanza. No te queda que esperar,
pierdes Pritan alto hijo de Reyes sin par.
Llora, llora, pues perdiste quien te había de ensalçar.
En su tierna juventud te lo quiso Dios llevar.
Llevote todo tu bien,
dexote su desear,
porque mueras, porque penes, sin dar fin a tu penar.
De tan penosa tristura no te esperes consolar.

Sad, joyless Spain

*Sad, joyless Spain, everyone should weep for you.
Barren, devoid of happiness that shall never return.
Storms, sorrows, pains came and took residence in you.
God sowed pleasures in you so pains would grow.
He made you happier so as to better hurt you.
Your victories and achievements you had to pay dearly.
Since you keep sustaining such losses, tell me, what should you ever win?
You lose the light of your glory and the joy of being joyful.
You lose all your hope, and are left with nothing to hope for,
you lose Pritan, up high, the son of peerless kings.
Cry, cry, for you lost he who was to sing your praises.
In his tender youth God saw fit to take him.*

*He took all good away from you,
and left you with his longing,
so you could die, so you could pine, with no end to your grieving.
Of such a pitiful sadness hope not to ever gain relief.*

The last invocation

At the last, tenderly,
From the walls of the powerful, fortress'd house,
From the clasp of the knitted locks
-from the keep of the well-closed doors,
Let me be wafted.

Let me glide noiselessly forth;
With the key of softness unlock the locks
-with a whisper,
Set open the doors, o Soul!
Tenderly ! be not impatient!
Strong is your hold, o mortal flesh
Strong is your hold, o love

De laatste aanroeping

*Laat me, op het laatst, teder,
Uit de muren van het machtige, versterkte huis
Uit de greep van de verweven sloten
-uit het bolwerk van de goed-gesloten deuren wegzweven*

*Laat me geluidloos voortglijden;
Ontsluit de sloten met de sleutel van zachtheid
-met een fluistering.
Open de poorten, o ziel!
Teder! Wees niet ongeduldig!
Sterk is uw greep, o sterfelijk vlees!
Sterk is uw greep, o Liefde !*

Durme, Durme

Durme, durme ijiko de madre
Durme, durme sin ansia i dolor.
Sienti gioia palavrikas de tu madre
Las palavras di Sh'ma Israel.
Durme, durme ijiko de madre
Kon ermozura di Sh'ma Israel.

Slaap, slaap

Slaap, slaap, moeders zoontje.
Slaap, slaap, zonder zorgen en verdriet.
Hoor, mijn vreugde, je moeders woorden,
de woorden van Shema Israel
Slaap, slaap, moeders zoontje.
Slaap, slaap, zonder zorgen en verdriet.

Tijdens de heerschappij van de Moren (moslims) van Spanje in de 8e eeuw en later mochten Joden en katholieken hun eigen geloof belijden. Het Ladino beleefde hoogtijdagen op literair gebied.

In 1492 vaardigden de "Katholieke Koningen" Ferdinand II van Aragón en Isabella I van Castilië een edict uit waardoor de joden gedwongen werden Spanje te verlaten, tenzij ze zich tot het katholicisme bekeerden. Dat veroorzaakte een massale uittocht van joden in Spanje. De meesten vestigden zich in het Ottomaanse Rijk, vooral op de Balkan, in het huidige Turkije, het Midden-Oosten en in Noord-Afrika, waar de taal zich verder ontwikkelde. Later werden ze aangevuld met verdreven joden uit Portugal, Sicilië, Sardinië, het koninkrijk Napels (Zuid-Italië) en de Provence. Hieruit ontstond een taal die essentieel gebaseerd was op het Spaans (of Castiliaans), maar naast talen van het Iberische schiereiland als Catalaans en Aragonees ook invloeden kreeg van het Italiaans en het Frans, naast de oorspronkelijke taal van de joden, het Hebreeuws. Op de Balkan, waar de invloed van de taal het grootst was, kreeg het Ladino leenwoorden uit het Turks, het Grieks, de Slavische talen en zelfs het Roemeens. In Noord-Afrika ontwikkelden zich eigen varianten van het Judeo-Spaans, zoals het Haketia in Marokko, die uiteraard onder invloed van het Arabisch stonden.

Gedurende de twintigste eeuw nam het aantal sprekers drastisch af. De Sefardische joden op de Balkan werden grotendeels uitgemoord in de Holocaust, behalve in Bulgarije en Turkije. De overgrote meerderheid van de Noord-Afrikaanse joden verhuisde naar Israël, waar ze het Hebreeuws als de taal van hun nieuwe vaderland aannamen. Kleinere groepen vestigden zich in Latijns-Amerika of Spanje (waar Sefardische joden zich sinds 1924 opnieuw kunnen vestigen) en gingen daar meestal opnieuw "gewoon" Spaans spreken.

Sefardische Joden of Sefardim zijn Joden wier voorouders in Spanje en Portugal leefden. In 1492 werden zij als gevolg van het verdrijvingsedict gedwongen Spanje te verlaten, dan wel zich tot het christendom te bekeren. In 1497 werden de Sefardim in Portugal voor dezelfde keuze gesteld. Hiermee kwam een einde aan een periode van openlijke Joodse aanwezigheid op het Iberisch Schiereiland, die in ieder geval teruggaat tot vóór de Romeinse verovering van Iberië.

De term Sefardim is afgeleid van het Hebreeuwse woord "Sefarad", dat Spanje betekent. De taal van

de Sefardim is het Ladino, een aan het Spaans verwante taal met veel Hebreeuwse woorden. Deze taal is echter bijna uitgestorven: Sefardische Joden spreken nu voornamelijk (in Israël) Modern Hebreeuws en ook in andere landen de landstaal.

De Sefardische Joden stonden in West-Europa vaak meer in aanzien dan de Asjkenazim, de Joden uit Oost-Europa. De Sefardim speelden een rol in bankwezen en wetenschap. Een aantal van hen werd in de adelstand verheven, zoals de familie Lopes Suasso.

Wandrer's Nachtlid

Über allen Gipfeln ist Ruh,
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch;
Die Vögelein schweigen im Walde.
Warte nur, balde ruhest du auch.

Nachtlied van een reiziger

*Op alle bergtoppen ligt rust,
In alle boomkruinen
Bespeur je
Nauwelijks een zuchtje wind;
De vogeltjes zwijgen in het bos.
Wacht maar, weldra rust jij ook.*

Ha'l Asmar'Ellown

ال لون هلالاً سمر
هلالاً سمراني
خيوه قلبيات ع بان
رماني هواك
وساع عيون ياب و
وجاع ب قلب بي حط يت

خيوه رباع سبعب عط يك
رسمالي ع عين من

دندنة

فضة قلب ياب و
هلا بغضة ايش على
ترضى ب عط يك
خيوه
رسمالي ع عين من

ال لون هلالاً سمر
هلالاً سمراني
خيوه قلبيات ع بان
رماني هواك

*Oh this tanned one, this tanned one
Oh heart, I am tired, where has your love thrown me to?!
Oh you with the wide eyes you have put pain in my heart
I will give you 7 quarters of what I have
Oh you with the heart of silver, what is this loathing for?
I will give from what I have just so you would be pleased*

*Oh this tanned one, this tanned one
Oh heart, I am tired, where has your love thrown me to?!*

Lammaa badaa Yatathannaa

ي ت ثنى ب دى ل ما ي ت ثنى ب دى ل ما
أمان أمان أمان أمان
ف ت نا جماله ح بي
أمان امان امان أمان
ف ت نى ب لحضة ما أو
أمان أمان أمان
مال ح ين ان ت نى غ صن
أمان أمان امان امان
ح يرتي يا و وعدي
ح يرتي يا و وعدي
شكوت ي رحيم لي من
لوع تي من الحب في
الجمال مل يك الا الجمال مل يك الا
الجمال مل يك الا لوع تي من الحب في
الجمال مل يك الا الجمال مل يك الا

When He Was Bending

*When he was bending
My love, his beauty struck us
Something about it captivated us
beauty, as soon as he began to bend
My promise, oh my confusion,
my promise, oh my confusion
Who could be the one to alleviate
my sufferings in love, from my torment,
except the one of beauty
Oh mercy, oh mercy, oh mercy*

O Moda do Chapéu ao Lado

Virate p'ra mim ó Rosa,
que o cravo ja 'sta virado.
É o brio dos rapazes, andar de chapéu ao lado.
Sim ao lado.
Andar de chapéu ao lado,
meu amor é sempre assim.
Quem me dera ao pé dela ou ela ao pé de mim.

Met ons hoedje opzij

Kijk toch eens naar mij, Roosje,
jouw anjer staat mijn kant al op
Het is wat wij jongens leuk vinden:
onze hoed opzij op ons hoofd. Ja, opzij.
Met onze hoed opzij op ons hoofd,
mijn liefje het is altijd zo.
Oh, wat zou ik graag naast haar staan,
of dat zij naast mij stond.